

Suspírium:

Tvoja služobníčka, ó Bože, kráča ku večnosti,

po skočení bojov, tých z Tvojej milosti.

Keďže slúžila Tebe, nech kniha jej života,

zanechá stopu večného života!

Amen!

Text - Skutky apoštolov 9,36 – 42:

„Bola však v Joppe učeníčka menom Tabita, čo v preklade znamená Srnka. A bola bohatá na dobré skutky a dávala štedré almužny. I stalo sa v tie dni, že ochorela a umrela. Umyli ju a položili vo vrchnej dvorane. A keďže Lyda bola blízko Joppy, učenci, keď počuli, že je Peter tam, poslali k nemu dvoch mužov a prosili ho: Neťažkaj si prísť k nám. A Peter vstal a šiel s nimi. Ako prišiel, voviedli ho do vrchnej dvorany. Tu ho obstúpili všetky vdovy a nariekali, ukazujúc sukne a plášte, čo im urobila Srnka, kým bola s nimi. Peter poslal všetkých von, padol na kolená, modlil sa a - obrátený k (mŕtvemu) telu - povedal: Tabita, vstaň! I otvorila oči, a keď videla Petra, posadila sa. Peter jej podal ruku, zodvihol ju, potom zavolať svätých a vdovy, a postavil ju pred nich živú. To sa roznieslo po celej Joppe a mnohé uverili v Pána.“

Milá zarmútená rodina, bratia a sestry!

Stretli sme pri smutnej, no zároveň vzácnej príležitosti. Spomedzi vašej rodiny aj rodiny cirkevného zboru v Liptovskom Mikuláši odišiel vzácny človek – bytosť, ktorá svojou veľkou pokorou, láskavosťou, obetavou službou písala vzácne dejiny diakonického života v prostredí evanjelickej cirkvi. S odchodom zosnulej sestry Vierky Faškovej sa uzatvára jedna veľká kapitola diakonickej práce – služba diakonís síce bola pod vplyvom komunistických opatrení oficiálne štátom aj cirkvou zrušená v roku 1955, no predsa neoficiálne žila v ich praktickej službe, do ktorej boli riadne vysvätené ešte v období pred nástupom ateistického režimu. Bolo to obdobie bohaté na skutky milosrdenstva, na všímavosť a empatiu voči núdzi a chudobe. Obdobie, kedy cirkev vstupovala veľmi konkrétne s praktickou pomocou do života rodín a ľudských osudov. Obdobie, kedy viera nebola len presvedčenie, ale osobné vyznanie zhmotnené do starostlivosti o bezbranných, chorých, núdzných. Takéto svedectvo zanecháva nezmazateľnú stopu – pečať v srdciach

a tvárach tých, ktorých zasiahli rôzne formy utrpenia. Takáto služba je obrazom vzácných kresťanských osobností, za ktoré aj dnes máme byť Bohu vd'ační. Máme sa ich spôsobom života nechať motivovať ku skutkom lásky. **Osobnosťou sa človek totiž nerodí, ale sa ňou stáva.**

Sestra Vierka Fašková sa narodila v čase pandémie španielskej chrípky a do večnosti odišla po krásnych a bohatých 101 rokoch života, v čase ďalšej celosvetovej pandémie koronavírusu, ktorému napokon telesne podľahla. Narodila sa v turbulentných časoch vznikajúceho česko-slovenského štátu, kedy sa tvorila aj organizačná štruktúra evanjelickej cirkvi. Budúci rok si v ECAV pripomenieme vzácne 100. výročie prijatia novej ústavy, ktorá organizačne definovala zriadenie cirkvi v nových spoločenských pomeroch.

Keď už v útľom veku stratila oboch rodičov, ako siroty sa jej s láskou ujala rodina strýka Štefana. Práve v tomto prostredí sa začala kreovať Vierkina vnútorná osobnosť. Možno práve cez ťažké okolnosti sa v nej zrodila empatia, súcitiť s podobne postihnutými sirotami, či inak núdzny. Ani telesný hendikep zhoršeného zraku ju neodradil od hľadania správneho miesta v živote iných ľudí. Jej srdce ovplyvnila vzácna osobnosť slovenského národa aj evanjelickej cirkvi, brezniansky farár Martin Rázus. Jeho vysielací list na štúdium diakonickej služby – napriek tomu, že vekovo ešte nespĺňala predpoklady – ju životne nasmeroval. Na tejto ceste duchovne zrela a stávala sa osobnosťou bohatou na dobré skutky.

Pri krste prijala vzácne meno Viera, ktoré neostalo len na papieri, ale hlboko sa zakorenilo v jej mysli, srdci, spôsobe života i každodennom nasledovaní svojho Majstra. Viera v Krista bola jej životným bohatstvom, ktoré dávalo zmysel jej bytiu a z ktorého vynášala všetkým núdzny. Podľa svedectva mnohých v Liptovskom Mikuláši aj v iných častiach cirkvi, bola veľmi bohatou osobnosťou. Možno nie v materiálnom slova zmysle, ale v jej srdci platilo – Boh-a-ty, „bohatý“.

Pri poslednej rozlúčke a pohľade na bohatý život zosnulej diakonisy Vierky by som rád položil dôležitú otázku: Kedy a ako sa človek môže stať osobnosťou, ktorej odkaz medzi ľuďmi nielen dlhodobo rezonuje, ale aj prakticky ovplyvňuje ich životy? Z čoho sa rodia osobnosti, ktoré sú skutočne bohaté? Na aké osobnosti sa pamätá a ktoré nezanikajú bez vplyvu v rieke času?

Vyššie uvedený biblický text hovorí, že bohatými osobnosťami sa stávame vo chvíli:

a) ak sme ochotní slúžiť všetkým, bez rozdielu vyznania, či náboženskej príslušnosti

V texte zo Skutkov apoštolov nachádzame príbeh o vzácnej žene prvotnej cirkvi, ktorá ovplyvnila množstvo životov, najmä chudobných a vdov. Je predstavená dvomi menami: hebrejským *Tabita* a gréckym *Dorkas*, čo v preklade znamená „laň, srnka“. Lukáš, pisateľ Skutkov apoštolov ju predstavuje židovskej aj pohanskej, helenskej komunite. Z toho môžeme vydedukovať, v akom prostredí táto vzácna žena pôsobila a najmä spoznať niečo z jej vnútorného sveta. Boh nie je prijímačom osôb, je Mu milý každý, v ktoromkoľvek národe, kto má pred Ním bázeň a koná spravodlivo. Práve Tabita bola ženou, ktorá prekročila národnostné, či konfesijné hranice a pomáhala každému, kto sa ocitol v núdzi, chudobe, či osamelosti vdovského života.

Kde sa naučila svojou službou prekračovať hranice národov, či náboženstiev? V biblickom texte sa pred jej menom nachádza ešte jedno podstatné slovo – bola učeníčkou. Nepoznáme mená Tabitinych rodičov, nevieme presne, či bola slobodná alebo vydatá, vieme však veľa o jej životnom štýle, duchovnom smerovaní, o vzore, ktorý celý život nasledovala. Bola ženou, ktorá spoznala moc Kristovej lásky, pochopila, že Jeho cesta služby a obety je cestou Božej záchrany sveta. Služby až do krajnosti, až po obeť na kríži. V Kristovom kríži spoznala, že hodnota človeka nespočíva v tom, čo vlastní, čo má, ale v tom, čo je schopný obetovať pre druhých, čo rozdá. Pri Kristovi spoznala skutočnú hodnotu života. Pochopila, komu patrí a že v Kristovi je Božím dieťaťom. Z učeníctva sa zrodila diakonisa prvotnej cirkvi.

Lebo viera vždy vedie k službe, má otvorené oči pre iných a srdce pre ich potreby. Takto sa Tabita stala osobnosťou prvotnej cirkvi, o ktorej sa hovorí dodnes a na ktorú sa nezabudlo.

Aj sestra Vierka Fašková si prešla svojou cestou učeníctva. Roky strávené v školských laviciach neboli jedinou školou života. Získané vzdelanie v oblasti diakonickej práce, učiteľskej praxe nebolo jediným predpokladom jej vernej služby. Na pozadí všetkého bol jej vnútorný svet, v ktorom stretla Krista. Roky strávené v Kristovej škole učeníctva, hľadania pravých hodnôt, roky viery, ktorá bola podstatou toho, čoho sa nádejala, roky počúvania Jeho slova, roky nasledovania a prechádzania rôznymi skúškami, či ťažkými

chvíľami života. Roky empatie, vcítania sa do iných ľudí, roky vyučovania aj jej zverených ľudí – toto všetko pôsobilo jej vnútorné zrenie a takto sa stávala osobnosťou, ktorá poukazovala nie na seba, ale v pokore na Krista. Ten, ktorý prekročil všetky hranice národov, vyznaní a láska k ľudskej biede Ho priviedla do tohto sveta, aby sa stal pomocou, aj cestou záchranu – ju motivovala k podobnému prekračovaniu hraníc. Ľudská bieda ju viedla k pomoci a často aj k záchrane životov. Kristus ju obohatil pokladom uloženým v nebi, preto sa stala bohatou osobnosťou.

Ako je to s nami? Ako vyzerajú školské lavice nášho života? Koho nasledujeme, od koho sa učíme? Komu dôverujeme a v čo veríme? Dokážeme prekračovať hranice spoločenských, náboženských či iných rozdielov, ak vidíme ľudskú biedu? Iba tí, ktorí budujú mosty nezištnou pomocou a obetavou láskou, sa stávajú osobnosťami dneška. Nech nás k tomu inšpiruje aj príklad zosnulej diakonisy Vierky Faškovej.

Bohatými osobnosťami sa stávame vo chvíli:

b) ak nežijeme pre seba, ale pre iných

Tabita sa vzácnou kresťanskou osobnosťou v Joppe (dnešná Jaffa) nestala tým, čo mala, ale tým, čo dala. Osobnosť nezrodia peniaze ani spoločenské postavenie. V biblickom texte čítame, že bola „*bohatá na dobré skutky a dávala štedré almužny*“. Vlastnoručne šila sukne a plášte. Svojmu okoliu rozdávala niečo zo seba, z darov svojho obdarovania. To ju urobilo medzi veriacimi známou a vzácnou. Skutkami lásky sa zapísala do srdca mnohých veriacich. Na tých, ktorí svoje obdarovania postavili do služby spoločenstva, sa nezabúda. **Veľkými nás nerobí to, čo máme, ale to, čo sme boli ochotní dať.** Táto skutočnosť platila nielen v biblických dobách, ale platí aj dnes.

Túto pravdu sme mohli vnímať aj v živote zosnulej spolusestry Vierky.

Služba, v ktorej verne stála, ju vnútorne obohacovala. Zacitujem z jej vyznania, ktoré zrkadlí skutočnosť, v čom všetkom bola ona vlastnou službou obohatená, koľko radosti i starostí jej prinášala:

„Neviem to ani dostatočne vyjadriť, čo to bol za krásny pocit, pomôcť v zbore trpiacim blížnym. Keď nemohúcim starenkám a starcom som mohla poslúžiť, nakúpiť, poradiť a prečítať z Písma Svätého. Keď v práci v Záhradke Pánovej mohla som rozprávať o Pánovi Ježišovi a Jeho láske. Rodičia mohli spokojne pracovať, lebo vedeli, že sú ich deti pod dobrým dozorom. Koľko radosti som prežila, vidiac žiariace očká detí pri rozprávaní o pravdivých

príbehoch z Biblie. Počas práce v sirotinci som sa snažila nahradiť aspoň čiastočne opusteným, osirelým deťom matku, brata, sestru. Ani práca v nemocnici nebola ľahká. Väčšinou som pracovala pri deťoch. Choré dieťa veľmi ťažko nesie odlúčenie od matky. Nejedno dieťaťko mi zaspávalo držiac ma za ruku. Veľmi ťažko som znášala bdenie pri vážnych stavoch, alebo sprevádzanie detí na poslednej ceste. Rôznorodá a bohatá je práca diakonisy, vyžaduje veľa obete, lásky, nadšenia a najmä viery v pomoc Všemohúceho.“

Milosrdenstvo, skutky lásky a nezištnej pomoci, obohacujú nielen tých, ktorým ich prejavujeme, ale aj nás samých. Sú živým svedectvom o našej ceste viery so Všemohúcim. Sú spečatením nášho vyznania a prejavom vd'ačnosti za nebeský poklad, ktorý pripravuje Pán tým, ktorí v Neho uverili. Sú tehličkami pomoci, dôležitým stavebným materiálom v mnohých zrútených životoch plných beznádeje. [Cirkev, ktorá stratí vedomie, že tu má byť pre iných, stráca životné poslanie.](#) Za všetky skutky lásky a pomoci vzdajme chválu a vd'ačnosť Všemohúcemu, ktorý verne stál pri službe zosnulej Vierky Faškovej. A nech je rozlúčka s ňou presiaknutá nielen smútkom, ale aj povzbudením k podobným skutkom lásky a pomoci núdznym. Lebo to je Bohom darovaná cesta, ako sa môžeme stať vnútorne bohatými ľuďmi. Nech spomienky na život so zosnulou sú perlami, ktorými ozdobíme svoje životy vo vedomí, že to, čo bolo vzácne na jej živote, bude ozdobným diadémom aj pre vás.

Bohatými osobnosťami sa stávame vo chvíli:

c) ak nám nebude zaťažko vstupovať do smútku a núdze iných

Biblický text hovorí, že pri rozlúčke s Tabitou nechýbal nárek. Slzy sa intenzívne tísli do očí, keď si uvedomovali, že tú, ktorú majú radi, navždy stratili. Tá, ktorú milovali, odišla. S jej odchodom akoby skončila jedna dôležitá etapa v Joppe. Človeka, ktorý stál v ťažkých časoch pri núdznych, pohltila moc smrti. Je tu možný nový začiatok? Skončí s jej odchodom aj všetka požehnaná služba, ktorej svedectvom sú plášte a sukne v rukách pozostalých? Ostáva len plač a smútok? Je východiskom len sa akosi zmieriť so stratou, alebo je ešte možný nový začiatok? Známy básnik T. S. Eliot napísal: *V mojom konci je môj počiatok.*

Nelúčime sa len s Vierkou Faškovou, ale v prostredí cirkvi zároveň aj s určitým spôsobom diakonickej práce diakonís, ktorej poslednou reprezentantkou bola práve ona.

Jediným svedectvom o tejto forme služby ostávajú požehnané spomienky, záznamy, či miesta posledného odpočinku mikulášskych diakonís na Vrbičskom cintoríne.

Odchod vernej služobníčky môže byť koncom určitej etapy služby v cirkvi, no zároveň začiatkom niečoho nového. Len je k tomu dôležitá jedna výzva, o ktorej hovorí biblický text: „... nech ti nie je zaťažko prísť.“ Peter oslovený situáciou v Joppe sa rozhodne vstúpiť do smútku, do núdze, do biedy iných ľudí. Nie je mu zaťažko podstúpiť túto cestu. V koľkých situáciách nebolo zaťažko prísť ani sestre Vierke, aby sa svojou prítomnosťou stala účastná biedy iných. **Ak túžime po novom začiatku diakonickej práce v evanjelickej cirkvi, nemôže nám byť zaťažko vstupovať tam, kde je núdza, kde je potreba pomoci, kde iní ostávajú v beznádeji, sklamaní, či smútku.** Ak nám to nebude zaťažko, tak mám nádej v nové začiatky požehnanej diakonickej služby aj v ECAV. Za mnohých ľudí plných odhodlania, odvahy a milosrdenstva som i dnes vd'ačný. Zvlášť za diakonickú službu, ktorá nadväzuje na službu diakonís na pôde evanjelickej cirkvi v podobe stredísk Evanjelickej diakonie, či diakonie mikulášskeho cirkevného zboru. Rozlúčka s poslednou diakonisou je pre nás veľkou výzvou, aby nám nebolo zaťažko hľadať možnosti obnovenia služby diakonís v ECAV, či inej formy diakonickej služby pre všetkých, veriacich aj neveriacich. Aby v jednom konci bol náš nový začiatok. Lebo cirkev sa stane bohatou, ak v nej ožije Vzkriesený Pán cez novú službu.

Zázrak vzkriesenia

Biblický text hovorí, že apoštol Peter vzkriesil Tabitu a *postavil ju pred nich živú*. Úžasná vec. Aj keď by sme si takýto zázrak priali pri každom pohrebe – aby nám Božia moc vrátila milovanú osobu – predsa však toto nebolo zmyslom vzkriesenia Tabity. Peter chce veriacich utvrdiť vo viere, že vzkriesenie je možné, a že smrť nemá posledné slovo. To je skutočnosť, na ktorú nesmú nikdy zabudnúť. Ide o vzkriesenie nového života v cirkvi cez novú službu, veď posledným veľkým prianím sestry Vierky bolo dožiť sa vybudovania Domova bielych hláv v Liptovskom Mikuláši, aby v ňom pracovali opatrovatelky a pracovníci s láskavým srdcom a preniknutí Božím Duchom. Vzkriesenie nám dáva budúcnosť a nádej. Preto chcem túto nádej zdôrazniť aj na tomto pohrebe. Je potrebná pre každého z nás, a zvlášť pre zarmútenú rodinu. Aj keď nemám moc ako apoštol Peter, chcem poukázať na Kristovu moc. V zmysle Jeho zaslúbenia chcem postaviť zosnulú pred vás živú. Prajem si, aby sme videli jej odchod cez Kristov prázdny hrob. Veď odišla

18.11.2020 Pohreb Viera Fašková (101r.) – posledná diakonisa ECAV

Dom smútku Lipt. Mikuláš

v krásnej požehnanej starobe, prekročila rôzne životné medzníky. Odišla v čase sklonku cirkevného roka, ktorý nám pripomína nebeskú vlasť, cieľ i zmysel ľudského bytia. Miesto, kde sa stávame bohatými. Tí, ktorí žili vo viere, s vierou a cez vieru v Krista, majú zasľúbenie večného života, ktorý bude mať podobu „Boh-a-ty“. Lebo tak ako zaznelo: Tabita vstaň!, zaznie: Viera vstaň! Nech s ňou povstane aj naša viera. Amen

Peter Mihoč,

biskup Východného dištriktu ECAV na Slovensku